

Konstrecensioner

Konstrecension: Teknik som designar vår framtid

PUBLICERAD I GÅR

Svalbards globala frövalv, med konstverket "Perpetual Repercussion" av Dyveke Sanne/KORO. Foto: NordGen.

"Framtiden börjar här" på Arkdes belyser hur design och tekniska innovationer påverkar vår morgondag. Annica Kvint har aldrig sett en så djuplodande och tankeväckande utställning på denna institution.

Konstrecension

"Framtiden börjar här"

Arkdes, Stockholm. Visas t o m 4/8

Hur mycket ska vi låta tekniken styra över våra liv? Det är en av huvudfrågorna i designutställningen "Framtiden börjar här" på Arkdes, som innehåller ett 80-tal tankeväckande projekt.

Den producerades ursprungligen för Victoria & Albert Museum i London, med titeln "The future starts here", och föregicks av fyra

års research. Det både syns och känns i det maximalt packade utställningsrummet, pedagogiskt gestaltat av TAF Studio och uppdelat i fyra olika avdelningar: "Jag", "Samhället", "Planeten" och "Livet efter döden".

Solar Shirt", en skjorta som genererar el. Av Pauline van Dongen, i samarbete med Holst Centre. Foto: Liselotte Fleur

Jag kan inte påminna mig att jag någonsin sett en så djuplodande utställning här. Ingen som väcker lika många viktiga frågor heller. För "Framtiden börjar här" handlar inte bara om design, utan också om konsekvenserna av kombinationen design och banbrytande teknik.

Att roboten Brett kan sköta min tvätt låter ju bra. Men hur ska jag egentligen förhålla mig till de där apparna som kan tända och släcka lampor i min lägenhet, när det visar sig att de är lätta att hacka och kan leda till att hackarna kan låsa upp min ytterdörr? Och vill jag verkligen att sällsksroboten Jibo ska ta över sagoläsningen för mina barn?

Resten av utställningen ställer besökarna inför än större frågor. Som "Har demokratin spelat ut sin roll?" och "Ska planeten vara ett designprojekt"?

I Rotterdam har arkitekterna Zones Urbaines Sensibles (ZUS) sedan 2012 arbetat med en sorts aktivistisk stadsplanering som bland annat resulterat i en gräsrotsfinansierad, knallgul gångbro i ett privatägt, centralt placerat men negligerat område i staden.

ZUS:s modell av en gångbro i Rotterdam. Foto: Johan Dehlin

Bron spänner över en motorväg och en järnväg, kopplar samman olika områden och skapar nya sätt att använda befintliga platser. Den tillför definitivt något i stadsrummet. Men är samhällen med gräsrotsfinansierad infrastruktur något att sträva mot? Vad händer med viljan att betala skatt i ett sådant samhälle? Och vad händer med de områden som inte har en välmenande och givmild medelklass till hands när vägar, broar och torg ska finansieras?

I avdelningen "Planeten" ställs den mest delikata frågan av alla. "Under lång tid har människor använt fossila bränslen, förorenat haven och utrotat växter och djurarter. Det har påverkat planeten så mycket att forskarna menar att vi gått in i en ny geologisk tidsålder", konstaterar kuratorerna i en av utställningstexterna och fortsätter resonemanget: "Tekniken har alltså tagit oss hit. Är det då till tekniken vi ska sätta vår tilltro för att vända utvecklingen?"

Att de bästa innovationerna inte nödvändigtvis är högteknologiska visar en film längst in i utställningen: 71-åriga Cindy drabbades av en allvarlig hjärtattack och var tvungen att

amputera både armar och ben. Medan hon väntade på sina nya robotproteser uppfann hon själv olika knep för att förenkla livet. Med hjälp av buntband blev det möjligt att öppna lådor och tack var små ställningar av silikon slapp hon be om hjälp med vardagliga göromål som att hålla i en gaffel eller borsta tänderna. Cindy blev sin egen ingenjör.

71-åriga Cindy uppfann så kallade life hacks med silikon för kunna hålla i kniv och gaffel. Foto: Michael J. Maloney

Mest tankeväckande av alla projekten är ändå den internationella fröbank som ligger djupt under ett isberg på ögruppen Svalbard och innehåller nära en miljon arter från hela världen.

"Domedagsvalvet", som fröbanken också brukar kallas, är å ena sidan ett värdigt monument över vår gemensamma strävan och förmåga till internationellt samarbete. Å andra sidan är den en påminnelse om att människan är den första arten med kapacitet att utrota sig själv.

När "Domedagsvalvet" invigdes 2008 var tanken att det skulle kunna stå emot både kärnvapenkrig och naturkatastrofer. Men ironiskt nog har klimatförändringarna redan hunnit ikapp. 2017 var vintern rekordvarm i Arktis och fröbanken drabbades av sin första översvämning. Ingen hade planerat för att permafrosten skulle börja smälta...

"Framtiden börjar här" är kort sagt en utställning som spänner från små vardagsfrågor till stora ödesfrågor. Jag rekommenderar den varmt, just för att den väcker så många tankar. Kan ArkDes hålla den här nivån på sina utställningar så ser i alla fall museets framtid ljus ut.

Annica Kvint >

© Detta material är skyddat enligt lagen om upphovsrätt